

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Sacramentis in genere, de Baptismo, de Confirmatione, de
Eucharistia, de Pœnitentia, de Extrema-Vnctione, de Ordine & de
Matrimonio

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. II. Error Calvini proscribitur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77185](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77185)

putari à Deo peccatum originale, licet illud verè contrahant, idque in gràtiam parentum, ac proinde baptismum non esse illis necessarium, ad salutem.

4 Ex Catholicis verò Cajetanus ad art. 2. hujus questionis docet, deficiente opportunitate baptizandi parvulos, votum baptismi à parentibus aut ab aliis conceptum, eis sufficienter prodesse ad salutem, præcipuè cum aliquo exteriori signo. Quod ibidem sic explicat, dicens: *Debet autem in tali casu parens signo Crucis infantem cum invocatione Trinitatis munire, sique Deo offerre morientem, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti.* Item super art. 11. hujus questionis hæc scribit: *In articulo undecimo occurrat scribendum & consequenter dicendum (sub correctione tamen) parvulos in maternis uteris periclitantes, posse salvari per Sacramentum Baptismi, non in re, sed in voto parentum susceptum, cum aliqua benedictione prolis, seu oblatione ipsius ad Deum, cum invocatione Trinitatis.* In eandem sententiam propendere vidantur Joannes Gerson, Cancellarius Parisiensis, tomo 3. serm. de nativitate Beatæ Virginis, habito in Concilio Constantiensi, considerat. 2. & Gabriel in 4. dist. 4. quæst. 2. art. 3. dubio 2. & nonnullos Recentiores eam probabilem existimare, testatur Serra hic art. 2. Demum Joannes Caramuel in Theologia fundamentali cap. 7. fundament. 64. num. 1289. §. 2. hæc scribit: *Progredior & inquirò, an omnes infantes non baptizati excludantur à cælo? Christianorum filios nonnulli à filiis infidelium distinguunt, & ducuntur ratione que bona solutione indigeret. Sic arguunt: privilegia neminem gravant, nam gravamina privilegia non sunt: atqui baptismus est privilegium: ergo neminem gravat: ergo Christiani filius qui à parente suo est Deo oblatus, invari poterit baptismus: at eo non indiget. Probatur consequentia: quia stando legi naturali, infans parentis oratione, aut oblatione ab originali liberaretur, nec indigeret baptismus: ergo si modo fide parentum, & baptismus etiam indiget, peioris conditionis est, quam erat: ergo baptismus gravamen est, privilegium non est. Hæc ratione Campanella traductus, hanc propositionem: (Infantes filij Catholicorum, qui moriuntur sine baptismis, in fide parentum salvantur) multis viris doctis proposuit. At nonnulli quorum exhibet nomina, illam temerariam, erroneam, contra torrentem Theologorum, in re maximi momenti, esse dicunt: sed non hæreticam. An ne subscripsit huic censuræ etiam Lugo. Non habeo ad manum illum librum: at puto inter alias Lugonis subscriptionem legisse. Hæc Caramuel, qui & argumentum insolutum relinquit, & nullam hanc sententiam censurâ notat, unde illi ut probabili ad hæreticè videtur.*

§. II.

Error Calvini proscribitur.

Dico primò: Pueros à parentibus fidelibus natos, non esse sanctos ab utero materno, subindeque indigere baptismatè, ut à peccato originali mudentur.

Probatur primò conclusio ex Scriptura, ex qua constat originale peccatum imputari etiam filiis fidelium, aitenim Apostolus ad Ephes. 2. *Eramus & nos naturâ filij iræ, sicut & ceteri: nos inquit, Judæi, licet ex fidelibus, & Judæis, atque ex Dei populo nati, æque ac ceteri nati*

A ex infidelibus, eramus naturâ, id est ab origine, & ex naturali generatione, filij iræ & damnationis æternæ: *Si enim filij iræ, sicut dicitur, filij pœnæ, filij gehennæ, inquit D. Augustinus Tractatu 44. in Joan. Item Jacob & Esau nati sanctus, & liber à reatu peccati originali ut patet ex illo ad Roman. 9. Antequam quicquam boni vel mali egissent, Jacob dilectus, Esau autem odio habuit. Similiter David natus erat deo parente fidei, & tamen Psalm. 50. deplorat suam immundam conceptionem, dicens: Ego iniquitatem conceptus sum, & in peccatis conceptus mater mea. Denique loca Pauli ad Rom. 1. & 2. ad Corinth. 1. Christus pro omnibus mortuus est: ergo omnes mortui sunt ad eum sunt universalia, ut filij Sanctorum & fidelium, ab hac lege minime eximantur: non igitur filij fidelium nascuntur sancti, quapropter Hieronymus Epist. 7. ad Leatham, Terullianus in Apologetico cap. 17. & alii docent Christianos, non nasci, sed fieri. Ergo pueri à parentibus fidelibus nati indigent baptismate, ut à peccato originali mudentur.*

B Probatur secundo conclusio: Si filij fidelium non esset ad salutem necessarius baptismus, propositio illa generalis Christi Joan. 3. *Nisi quis natus fuerit ex aqua & Spiritu Sancto, &c.* esset falsa, ut de se patet. Neque valet evasione Calviniana, dicentis nomen aquæ non sumi ibi proprie pro vera aqua, sed metaphoricè pro Spiritu Sancto mundante instar aquæ, sicut (inquit) quando dicitur, *Ipsè vos baptizabit in Spiritu Sancto & igne*, per ignem intelligitur Spiritus Sanctus qui peccata ad instar ignis consumit, & animam mundat ac purgat. Non valet, inquam, hæc evasio, nam ut supra disp. 1. art. 2. ostendimus, hæc verba Christi ad Nicodemum, non possunt ad sensum metaphoricum detorqueri, sed debent vera & naturaliaque intelligi: idcirco merito Tridentinum sess. 7. can. 2. de Baptismo anathematizat eum qui verba illa ad metaphoram aliquam detorsit. Nec verba illa Martini Ipsi vos baptizabit in Spiritu Sancto & igne, Calvinii responsionem juvant, nam cum certum sit, non dari baptismum in igne, sicut in aqua, necessitas expositionis cogit recurrere ad metaphoram in illo loco, non verò in illo quem ex Joan. 3. adduximus.

D Dices tamen, Joan. 6. dicitur universis: *Nisi manducaveritis carnem filij hominis, non habebitis vitam in vobis*, & tamen sub hac generali sententia parvulos non comprehendimus: Ergo similiter, esto locus citatus Joan. 3. sit intelligendus de baptismo aquæ, tamen ab illa generali sententia poterunt pueri fidelium excipi.

E Sed negatur consequentia & paritas, ratio delicti criminis est, quia pueri sunt capaces regenerationis spiritualis, ad quam ordinatur Sacramentum Baptismi, non verò nutritionis spiritualis, ad quam ordinata est Eucharistia: nutritio enim spiritualis est ad restaurationem ejus quod de spiritualibus viribus per quotidiana peccata perditum est; quæ deperditio cum locum mortis habeat in parvulis, etiam spiritualis nutritio in ipso loco habere nequit.

Contra istam conclusionem obijciunt primò hæretici Deus Genesis 17. promissit Abraham fore Deum ipsius, & seminis ejus, peculiari quædam ratione, nempe per gratiam: Sed injuriam facit divinæ huic promissioni, qui dicit eam non

sufficere ad salutem sine baptismo: Ergo cum fideles omnes, & eorum filii, sint semen Abraham, qui est pater omnium credentium, non potest absque injuria divinæ promissionis ei factæ, asseri quod infantibus fidelium necessarius sit baptismus ad salutem.

Respondeo promissionem illam à Deo factam Abraham, posse dupliciter explicari, vel secundum sensum literalem, vel secundum spirituales & mysticum: si secundum literalem explicetur, nihil facit ad propositum, quia Deus non promittit Abraham secundum litteram, & semini ejus, gratiam peccatorum remissionem, & vitam æternam, sed peculiarem protectionem, gubernationem, & terrenam felicitatem: si verò explicetur illa promissio secundum sensum mysticum, tunc quidè poterit intelligi de gràtia & vita æterna, at non per carnalem generationem ex parentibus (ut exultimavit Calvinus) sed per spirituales regenerationem in Christo, quæ fit in baptismo, ut colligitur ex doctrina Apostoli ad Roman. 4. nec non ad Galatas 3. & 4. asserentis eos esse filios Abraham secundum promissionem, non qui filii carnis, sed qui sunt filii fidei, id est fideles, sicut Abraham: parvuli autem non incipiunt esse fideles, nisi cum baptizantur. Certè, si omnes filii fidelium nascantur sancti, ex vi illius promissionis, vel omnes remanent fideles, vel aliqui postea deficiunt? Si aliqui deficiant: Ergo malè docet Calvinus, fidem aut sanctitatem semel habitam amitti non posse. Si verò omnes remanent fideles & sancti: Ergo neque Judæi poterunt deficere à fide, cum sint omnes posterii Abraham, neque Ecclesia Romana, quam tamen Calvinus ait defecisse: neque filii Calvinistarum possunt deficere à fide Calvinistica, quod tamen est contra experientiam.

Obijciunt secundo hæretici: Apostolus 1. ad Corinth. 7. filios fidelium vocat sanctos: Ergo illi non indigent baptismo ad sanctificationem.

Respondeo Paulum ibi loqui de filiis natis ex uno conjugio fidei, & altero infidelis, qui aliquando sanctificantur, baptizati & conversi curâ & operâ parentis fidelis, sicut etiam conjux infidelis, non raro à fidei convertitur: eoque sensu dicitur ibi sanctificari vir infidelis, per mulierem fidelem. Neque enim existimandum est, virum infidelem, manentem infidelem, sanctificari per uxorem fidelem, cum idem Apostolus ad Hebræos 11. absolute pronuntiet, sine fide impossibile est placere Deo, & Marci ultimo Christus dixerit, Qui non crediderit, condemnabitur. Hujus ergo tantiboni spe hortatur ibi Apostolus conjuges fideles, ad habitandum cum conjugibus infidelibus, pacifice cohabitare volentibus: Sanctificatus est enim (inquit) vir infidelis per mulierem fidelem, & sanctificata est mulier infidelis per virum fidelem: aliqui filii vestri immundi essent, nunc autem sancti sunt: vel de facto, quia jam studio & curâ conjugis fidelis baptizati sunt; vel in spe non permanenti in immunditia & infidelitate, sed aliquando emergendi ex illa, ope parentis fidelis, ut interpretantur Tertullianus, Hieronymus, Augustinus & alii, quicquid de causa filios parentum fidelium, ante susceptum baptismum, vocant Candidatos fidei & sanctitatis, id est destinatos ad illam parentibus fidelibus.

§. III.

Cajetani sententia rejicitur.

Deo secundo, temerarium & errori proximum est, asserere quod deficiente opportunitate baptizandi parvulos, ad eorum salutem sufficit votum baptismi à parentibus aut ab aliis conceptum, cum aliquo signo exteriori, vel cum aliqua benedictione prolis, seu oblatione ipsius ad Deum, cum invocatione sanctissimæ Trinitatis. Est contra Cajetanum supra citatum, cujus opinio è commentariis ejus in D. Thomam, jussu Pii V. expuncta fuit, licet adhuc in quibusdam exemplaribus vetustioribus, aut Romæ non cussis, reperitur.

Probatur primò ex D. Ambrosio lib. 2. de Abraham cap. ultimo, ubi explicans illa verba Joan. 3. Nisi quis renatus fuerit, &c. Vtique (inquit) nullum excipit, non infantem, non aliquam præventum necessitate. Et ex Augustino lib. 1. de peccatorum meritis cap. 18. sic dicente: Quis Christianorum ferat, cum dicitur ad æternam salutem posse queninguam pervenire, si non renascatur in Christo, quod per baptismum fieri voluit? Unde idem S. Doctor ibidem capite 27. de parvulis ait: Quoniam de ovibus eius esse non incipiunt parvuli, nisi per baptismum, profecto si hoc non accipiunt, peribunt.

Dices, SS. Patres loqui de baptismo suscepto vel in re vel in voto proprio, in iis qui ipsum habere possunt, quales sunt adulti, vel in voto parentum, in his qui proprium habere nequeunt.

Sed hanc expositionem, si potius evasionem, destruit alia D. Augustini doctrina in Epistola 57 & 105 nec non libro 1. de peccat. meritis cap. 21. docet enim ibi referendum esse ad occulta Dei iudicia, tamen si iustissima, quod parvulorum alius ad baptismum perveniat, & salvetur; alius verò non perveniat & damnetur, tamen si salutem ejus summò perè exoptent, & quantum in ipsis est procurent parentes. Similiter S. Prosper carmine de ingrat. cap. 30. ait: Multos sanctis genitoribus ortos, nullo salvari studio potuisse suorum. Ex quo manifestè deducitur, votum parentum pro baptismo suorum parvulorum, non sufficere eis ad salutem. Quare Divus Thomas quodlib. 6. art. 4. asserit nusquam apud Augustinum & SS. Patres reperiri, quod Baptismi vicem suppleat, nisi baptismus sanguinis, aut flaminis.

Probatur secundo conclusio: Vel illa caremonia consignationis crucis, cum protestatione fidei, sufficere potest ad salutem omnibus omnino parvulis qui baptizari non possunt, vel aliquibus tantum ex illis? Non aliquibus tantum, nulla enim est assignabilis ratio discriminis. Neque omnibus, alias enim perinde erit ac ponere, quantum ad effectum gratiæ peccati originalis remissionis, præter baptismum, aliud Sacramenti genus: Ergo &c.

Confirmatur: Cum lex generalis sit de baptismo, Nisi quis renatus fuerit, &c. non potest asseri, votum baptismi, cum aliquo signo exteriori, vel cum aliqua benedictione prolis, sufficere ad parvulorum salutem, quando non adest oportunitas eos baptizandi, nisi dicatur, esse privilegium, seu exemptionem à tali jure, seu lege generalis à Christo condita, & verbis relatis declarata: At hoc dici nequit: Ergo nec illud. Major patet, Minor probatur. Quando constat de ipsa lege